

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto oikeusministeriölle hallituksen esityksen luonnoksesta osakeyhtiölain ja osuuskuntalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta

Osakeyhtiölakia ja osuuskuntalakia koskeva esitysluonnos on varsin perusteellisesti laadittu esitys, josta saa käsityksen tavoitteista ja keskeisistä ehdotuksista. Vaikutuksia on arvioitu pääosin hyvin ja arvioinnin menetelmiä on kuvattu avoimesti. Vaikutusarvioita koskevassa osiossa on esitetty keskeiset havainnot. Esitysluonnoksessa ei ole arvioitu riittävästi vaihtoehtoisia keinoja sääntelytaakan vähentämiseksi.

Esitysluonnoksen keskeisimmät puutteet ja kehittämiskohteet

- Esityksen vaihtoehtojen kuvaus tukeutuu merkittävältä osin taustaselvityksiin, eikä luonnos sisällä määrällistä arviota siitä, miten paljon hallinnollista taakkaa olisi voitu keventää poisjätetyillä vaihtoehdoilla. Esityksen vaihtoehtoihin liittyvä kuvausta tulee tarkentaa.
- Esityksessä tulee käsitellä, voiko hallinnollisen taakan keventäminen aiheuttaa riskejä eri kohderyhmille ja toisaalta tasapainottavatko uudet velvoitteet riskejä. Millaisia vaikutuksia sääntelyn keventämisellä on esimerkiksi yrityksen johdolle hyvän hallinnon näkökulmasta?
- Esitysluonnoksessa on kuvattu vaikutusten mittaluokkaa, mikä on myönteistä. Esityksessä olisi vielä hyvä tarkentaa, mitkä ovat ne riskit tai asiat, jotka voisivat vaikuttaa siihen, että arvioitu kokonaisvaikutus jäisi ennakoitua pienemmäksi.

1. Hallituksen esitysluonnoksen keskeinen sisältö

Tässä esitettävä kuvaus on suora lainaus esitysluonnoksen ”esityksen pääasiallinen sisältö” -jaksosta:

”Esityksen pääasiallisena tarkoituksena on keventää yritysten hallinnollista taakkaa, parantaa yritystoiminnan yleisiä edellytyksiä sekä sujuvoittaa osakeyhtiön ja osuuskunnan rekisteristä poistamista ja purkamista koskevaa menettelyä. Esitys koostuu suuresta määrästä yksittäisiä muutosehdotuksia, joilla

tavoitteisiin pyritään. Muutosehdotukset perustuvat pääosin yhtiökäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa yksilöityihin muutostarpeisiin.

Ensiksi osakkeiden ja osuuksien sekä niiden vaihdannan sääntelyä laeissa päivitettäisiin. Esimerkiksi osakeyhtiölain olettasäännöksiä osakkeiden ja erityisten oikeuksien merkintähinnan kirjaamisesta kirjanpitoon ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan nykyisin pääsääntönä noudatettavaa käytäntöä. Tiettyjen yksityisten osakeyhtiöiden ja muiden kuin pörssiosuuskuntien osalta osakkeiden maksun todentamisen edellytyksiä kevennettäisiin. Yksityisissä osakeyhtiöissä myös pienet arvoltaan enintään 8 000 euron apportit vapautettaisiin tilintarkastajan lausuntoa koskevasta vaatimuksesta. Julkisen osakeyhtiön hallussa olevien omien osakkeiden sallittua määrää ehdotetaan nostettavaksi, kuitenkin siten, ettei julkinen osakeyhtiö voisi jatkossakaan omistaa kaikkia osakkeitaan. Lisäksi osakkeiden vaihdantaa voitaisiin rajoittaa etuostolausekkeella.

Toiseksi esityksessä ehdotetaan yhteisön vähemmistön suojakeinona toimivan erityisen tarkastuksen tehostamista. Tarkastus voitaisiin määrätä yhteisön itsensä lisäksi myös sen yhteen tai useampaan tytäryhteisöön. Yhteisön johdon myötävaikutusvelvollisuudesta erityistä tarkastajaa kohtaan säädettäisiin laeissa nimenomaisesti, ja tämän velvollisuuden rikkominen tulisi rangaistavaksi rikosoikeudellisena osakeyhtiö- tai osuuskuntarikkomuksena. Vahingonkorvausta koskeviin säännöksiin tehtäisiin yksittäisiä muutoksia.

Kolmanneksi yksityisen osakeyhtiö voitaisiin jatkossa poistaa kaupparekisteristä vaihtoehtoisesti myös yhteisön hakemuksesta, kun kaikki velat on maksettu ja kaikkien jäljellä olevien varojen jakamista koskeva päätös on tehty. Osuuskunnan rekisteristä poistamista koskevaa sääntelyä täsmennettäisiin pääosin vastaavasti. Samoin esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi oman pääoman menettämistä koskevan ilmoitusvelvollisuuden sääntelyä. Esityksessä ehdotetaan myös täsmennettäväksi tietyiltä osin myös konkurssihakemuksen tekemistä koskevaa toimivaltaa.

Neljänneksi osuuskuntien ja niiden jäsenten aseman sääntelyä selkeytetään eräiltä osin. Osuuskuntalakiin ehdotetaan säännöstä yhteisestä jäsenyydestä ja siihen liittyvien oikeuksien käyttämisestä. Samoin osuuskunnan jäsenten sekä osuuden ja osakkeen omistajien asemaa osuuskunnan kokouksissa sekä osuuskunnissa, joissa on edustajisto, ehdotetaan selkeytettäväksi. Lisäksi osuuskuntalakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, joka koskee eronneen jäsenen velvollisuutta maksaa maksamatonta osuuden merkintähintaa eräissä osuuskunnan maksukyvyttömyystilanteissa.”

2. Arvio hallituksen esitysluonnoksesta ja vaikutusarvioinneista

2.1 Yleiset huomiot

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on kuvattu yksityiskohtaisesti nykyinen sääntely sekä ne muutostarpeet, joita esityksellä ehdotetaan toteutettaviksi. Tämä on ymmärrettävä rajaus, jotta esitys ei pitene sivumäärältään nykyisestä. Toisaalta ongelmaksi nousee se, että esitysluonnoksen perusteella ei saa kokonaiskäsitystä siitä, mitkä ovat osakeyhtiölain ja osuuskuntalain merkittävimmät soveltamisongelmat tai muut haasteet tällä hetkellä. Esitysluonnoksessa viitataan erilaisiin selvityksiin asiasta, mutta niitä ei avata esitysluonnoksessa.

Arviointineuvosto katsoo, että esityksen tavoitteet ja yhteys hallitusohjelmaan on kuvattu hyvin. Esityksen vaihtoehtojen kuvaus tukeutuu merkittävältä osin taustaselvityksiin, eikä luonnos sisällä määrällistä arviota siitä, miten paljon hallinnollista taakkaa olisi voitu keventää poisjätetyillä vaihtoehdoilla. Useiden taakkaa keventävien vaihtoehtojen kohdalla esityksessä todetaan, että jatkovalmisteluun ei ole ollut edellytyksiä. Esityksen vaihtoehtoihin liittyvää kuvausta tulee tarkentaa.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa ei ehdoteta monia sellaisia keinoja, jotka olisivat lausuntopalautteen perusteella voineet olla esityksen tavoitteen saavuttamisen kannalta olennaisia. Esitysluonnoksessa lausuntopalautteen yhteydessä on luetteloitu muutamia lausuntokierroksella esitetyjä asiakohtia. **Arviointineuvosto katsoo**, että esityksessä tulee perustella tarkemmin, miksi näitä vaihtoehtoja ei ole otettu huomioon.

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksen perusteella saa hyvän käsityksen lausuntopalautteesta ja siitä, miten se on otettu huomioon.

Arviointineuvosto katsoo, että ehdotetut muutokset on pyritty esittämään ja ryhmittämään tarkasti esityksessä, mikä auttaa ymmärtämään sisällöllisesti yksityiskohtaista kokonaisuutta. Asiaa tuntemattoman on kuitenkin vaikea esitysluonnoksen perusteella hahmottaa, mitkä ovat kaikkein tärkeimpiä ehdotuksia ja olennaisimpia vaikutuksia. Esitystä selventäisi keskeisten ehdotusten tuoman muutoksen kuvailu suhteessa nykytilaan esimerkiksi taulukolla tai ryhmittelemällä erityyppiset muutokset selkeämmin tekstissä.

Esitysluonnoksen mukaan osakeyhtiöiden osalta esityksen valmistelussa on pyritty keventämään EU-säädöksiä olennaisesti tiukempia vaatimuksia, vaikkakin tiettyjä kansallisia lisävaatimuksia on säilytetty. **Arviointineuvosto tuo esille**, että esitysluonnoksessa viitataan paikoin EU-sääntelyyn, mutta esityksestä on vaikea kokonaisuutena saada selkoa kansallisesta soveltamisesta. Lisäksi EU:n komissio on antanut vuonna 2025 useita ehdotuksia, joiden tarkoituksena on keventää yritysten sääntelytaakkaa ja yksinkertaistaa sääntelyä. Esityksessä tulee kuvata yleisellä tasolla, onko tässä esityksessä yhtymäkohtia komission uusien ehdotusten kanssa, vaikka lopullisia EU:n lainsäädäntöehdotuksia ei vielä olekaan.

Arviointineuvosto tuo esille, että esitysluonnoksen ulkomaista lainsäädäntöä koskeva osuus on erittäin yksityiskohtainen, mutta se avautuu huonosti asiaa tuntemattomalle. Esitystä olisi hyvä havainnollistaa esimerkiksi taulukolla, johon olisi koottu keskeiset huomiot eri maiden järjestelmien eroista. On kuitenkin myönteistä, että esitysluonnoksessa on hyödynnetty ulkomaisia kokemuksia toimivista sääntelyratkaisuista.

2.2 Taloudelliset vaikutukset

Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä, että vaikutusarviointia koskevassa jaksossa on tiivistelmä, johon on koottu keskeisimmät vaikutukset. Kuvauksen perusteella saa hyvän käsityksen esityksen merkityksestä ja vaikuttavuudesta laajemmin. Tiivistelmässä muun muassa todetaan, että esityksellä voidaan helpottaa etenkin PK-yritysten hallintoa, mutta kokonaisuutena sillä ei arvioida olevan erityisen suurta merkitystä yrityksille, viranomaisille tai yhteiskunnalle.

Esitysluonnoksessa todetaan, että ehdotusten välittömät kokonaisvaikutukset ovat joitakin kymmeniä miljoonia euroa. **Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä**, että esitysluonnoksessa on kuvattu vaikutusten mittaluokkaa. Esityksessä olisi hyvä vielä tarkentaa, että mitkä riskit tai asiat voisivat vaikuttaa siihen, että arvioitu kokonaisvaikutus jäisi ennakoitua pienemmäksi.

Arviointineuvosto pitää myönteisenä sitä, että esitysluonnoksessa on kuvattu hyvin esityksen moninaista kohdejoukkoa. Lisäksi esitysluonnoksessa on avattu arvioinnissa käytettyjä lähteitä ja kuvattu arvioinnin menetelmiä. Laskelmissa on hyödynnetty esimerkiksi sääntelytaakkalaskuria. Vaikutusarvioissa kuvataan niin välillisiä kuin välittömiä vaikutuksia ja arviot sisältävät paljon määrällistä tietoa sekä yksityiskohtaisia laskelmia.

Esitysluonnoksella kevennetään hallinnollista taakkaa. **Arviointineuvosto kiinnittää huomiota siihen**, että tämä voi tarkoittaa sitä, että hyvän hallinnon vaatimukset kevenevät. Toisaalta esitysluonnos myös lisää jossain määrin velvoitteita. Esityksessä tulee käsitellä, voiko hallinnollisen taakan keventäminen aiheuttaa riskejä eri kohderyhmille ja toisaalta tasapainottavatko uudet velvoitteet riskejä. Millaisia vaikutuksia sääntelyn keventämisellä on esimerkiksi yrityksen johdolle hyvän hallinnon näkökulmasta?

Arviointineuvosto katsoo, että esityksessä tulee arvioida eri ehdotusten vaikutuksia yritysjärjestelyihin kokoavasti.

2.3 Muut ihmisiin kohdistuvat ja yhteiskunnalliset vaikutukset

Arviointineuvosto katsoo, että esitysluonnoksessa on tunnistettu olennaiset viranomaisvaikutukset sekä tuotu esille muutoksen aiheuttamia kustannuksia viranomaisille.

Esitysluonnoksen vaikutusarvioita koskevassa tiivistelmässä tuodaan esille, että ehdotuksella ei arvioida olevan olennaisia yhteiskunnallisia vaikutuksia esimerkiksi työllisyyteen tai välitöntä vaikutusta

kansalaisyhteiskuntaan. **Arviointineuvosto katsoo**, että esitysluonnoksessa on käsitelty riittävästi yhteiskunnallisia vaikutuksia.

3. Lainsäädännön arviointineuvoston lausuma

Lainsäädännön arviointineuvoston lausunto on annettu osakeyhtiölain ja osuuskuntalain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta koskevasta hallituksen esitysluonnoksesta (hankenumero: OM118:00/2023), jonka oikeusministeriö toimitti arviointineuvoston käyttöön sähköpostitse 30.4.2026. Lausunto on julkinen.

Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

Helsingissä 25. toukokuuta 2026

Eeva-Liisa Inkeroinen

Lainsäädännön arviointineuvoston puheenjohtaja

Annika Collin

Johtava asiantuntija, lainsäädännön arviointineuvoston sihteeri

Yhteystiedot:

Valtioneuvoston kanslia
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
vnk.fi
p. 0295 16001

Liite 1 Arviointineuvoston käyttämät standardilausumat

5. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää kiitettävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvostolla on vain vähäisiä lisäsehdotuksia hallituksen esitysluonnokseen.

4. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos täyttää hyvin lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimukset. Arviointineuvosto suosittelee, että hallituksen esitysluonnosta täydennetään neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

3. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa tyydyttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Arviointineuvosto suosittelee, että esitysluonnosta korjataan neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

2. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnos noudattaa välttävästi lainvalmistelun vaikutusarviointiohjetta. Hallituksen esitysluonnoksessa on olennaisia puutteita ja esitysluonnosta tulee korjata neuvoston lausunnon mukaisesti ennen hallituksen esityksen antamista.

1. Arviointineuvosto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen puutteet ovat niin merkittäviä, ettei esitysluonnos täytä lainvalmistelun vaikutusarviointiohjeen vaatimuksia. Hallituksen esitysluonnoksen pohjalta ei pysty muodostamaan riittävää ja perusteltua käsitystä esityksestä, eikä sen taloudellisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Ilman puutteellisuuden korjaamista on vakavasti harkittava, voiko hallituksen esityksen antaa eduskunnan käsiteltäväksi.*

* Viimeinen virke jätetään pois niissä tilanteissa, kun esitystä ei käytännössä voida vetää pois.